

OBRRTNIK

Glasillo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjeništvo za izdajo lista „Obrtnik“
 Uprava: Ljubljana, Cesta 29./X. št. 19 (Marn Josip).
 Naročnina znaša: za celo leto 30.— Din
 za pol leta 15.— „
 posamezna številka . . . 1'50 „

*V slogi in edinstvu
 vsega Jugoslovanskega obrtništva
 je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto VII.

Ljubljana, dne 5. februarja 1938.

Stev. 2.

Novelizacija Obrtnega zakona

Gospodarske zbornice so že prejele v izjavo načrt za spremembo zakona o obrtnih. Je to obširen osnutek katerega bodo morale gospodarske organizacije proučiti in svoje spreminjevalne predloge podprte s tehtnimi dokazi pravočasno predložiti ministrstvu.

V pogledu osnovnih načel se obrtni zakon po osnutku ne bo v mnogočem razlikoval, če bo osnutek v predlaganem smislu uveljavljen.

Nas obrtnike pred vsem in prvenstveno zanimajo večje pravice in širši delokrog posameznih strok vsled česar bo dolžnost uprav združenj v najkrajšem času, ko bodo prejela od zbornice tozadevne osnutke, proučiti vso vsebino in predlagati spremembe v okvirju prakse, ki so jo dobila po izdaji oz. uveljavljenju zakona iz leta 1932. sem. Poleg navedenega je treba posebno skrb posvetiti tudi pomožnemu osebju v zvezi s spremembo in vsem drugim važnim točkam. Posamezne stroke bodo morale zavzeti v vprašanju novelizacije enotno stališče v vsej državi, da zopet ne bo kakih izigravanj. Pri tem pa je treba posebno za gradbene in tehnične obrti že v naprej predvideti nove specialne pogoje ter jim odrediti in dodeliti delokrog, kakor tudi pripadnost k določenim združenjem.

Z novelizacijo pa se ponovno odvarja tudi vprašanje obrtniških prisilnih organizacij, tako združenj, okrožnih odborov obrtniških združenj, gospodarskih zbornic in njih zvez. Med našim obrtništvom je še v živem in nepozabnem spominu borba za samostojnost obrtništva v njegovih organizacijah prisilnega značaja. Nam je prav dobro znano, da je obrtništvo iz drugih pokrajev sebi v korist po izločitvi vseh tujih pa tudi političnih vplivov uspelo doseči samostojnost v svoji najvišji ustanovi Obrtniški zbornici, kar pa se nam slovenskim obrtnikom vsled našega napredka, da ne rečemo zaostalosti ni posrečilo. Ponosni pa smo pri tem, da ni temu krivo obrtništvo temveč takozvani višji oziri in domena slovenskih politikov. Ponovno bo tudi z novelizacijo odprto vprašanje naših organizacij, že pred časom so se čule vesti o zdecimiranju števila prisilnih obrtniških združenj na minimum vsled česar bomo, kar je sigurno imeli tudi v Sloveniji najmanj 80 združenj manj, kakor pa jih imamo doslej. Razlogi za zmanjšanje so dokazani, vendar pa bo treba dovolj uvidevnosti pri reševanju tega vprašanja pri čemer je treba imeti pred očmi vedno le korist celokupnosti, vsled česar naj ne bo med obrtniki posameznikov, ki bi radi golih funkcij hoteli imeti obrtniško združenje v vsakem kraju, pri čemer pa bi izgubljali na pomembnosti in ekspanzivnosti, kar se je žal pokazalo v zadnjih letih za dokazano.

O vsem se ne da glede novelizacije razpravljati, ker je materija preobširna, toda, ko se že novelira naš bitni obrtniški zakon, je naša želja, merodajnih pa tudi dolžnost, da se že z zakonom predvidi in sankcionira minimalne cene uslug in izdelkov posameznih obrtniških strok ter s tem utrdi socijalen in gospodarski položaj našega obrtništva, njega svojcev, pomožnega osebja in vajencev. Le na ta način se bo mogla tudi naša država uvrstiti v krog onih naprednejših gospodarskih držav, ki so že pred leti uredile to vprašanje po stanovih in je praksa dokazala, da se je to prav dobro obneslo. S tem je urejeno vprašanje eksistence malega človeka - obrtnika, ki se ga celo v hiperindustrializirani Nemčiji postavlja za zgled, kot temeljni stan, kjer kljub številnim tovarniškim zgradbam in novim tvornicam vzporedno napreduje tudi obrtništvo. Le na ta-

ko ustaljeni podlagi je zagarantirano uspešno napredovanje obrtništva, ki je tudi glavni nosilec nacionalnih teženj v vsaki državi.

Kakor so uvidele druge naprednejše države nujno pomoč obrtništvu, tako tudi pričakujemo in upravičeno zahtevamo ureditev obrtniškega vprašanja pri nas. Šele, ko bodo naznačeni osnovni pogoji v zakonodaji uveljavljeni in se tudi praktično pričeli izvajati bo tudi položaj obrtnikov tak, da bo obrtnik v celoti mogel izvrševati svoje obveznosti, ki mu jih država kot davkoplačevalcu nalaga. Pa ne samo to, tudi vprašanje obrtnikove starostne preskrbe, nezgod in bolezni se bo dalo urediti le, če bo obrtnikovo delo zaščiteno.

Take misli nas navdajajo, ko leži pred nami osnutek za novelizacijo obrtnega zakona, misli priprostega obrtnika, katere naj zakonodajalec v celoti osvoji, v zakonih v dobro obrtniškega stanu, njegovega položaja in s tem države.

Intervencije

Vsak funkcionar v poedini organizaciji je bil že često v položaju, da je po nalogu uprave, sklepu sestanka ali občnega zbora sam ali pa v družbi več članov moral po službeni dolžnosti intervenirati v tej ali oni smeri, kakršen je pač značaj stvari, ki potrebuje intervencije.

V kolikor je to potrebno in zahtevajo interesi prostovoljnih združenj društev itd., v toliko večji meri so često tangirani interesi obrtništva za katere morajo člani uprav po častni dolžnosti izvrševati mnoga pota v korist članstva, ki jih imenujemo intervencije. Te vrstice so namenjene širšemu obrtništvu, posebno pa članom združenj, ki se običajno ne udeležujejo dela v združenju, niso prisotni na sestankih, občnih zborih itd., čeprav so vabljeni ne smatrajo tega za potrebno kljub sankcijam, ki jih predvideva obrtni zakon v obliki kazni, katere pa so tudi običajno neizterljive. Vsaka posamezna stroka ima svoje težave, svoje specialne zahteve in zato je tudi treba vsako posebej obravnavati. Baš zaradi raznolikosti zahtev in potreb, še v večji meri pa radi nejasnosti razmejitve med posameznimi panogami obrtnih strok najsibo glede delokroga med obrtni ali med industrijo, trgovino itd., so potrebna često pota in pridobitev potrebnih odlokov. Kakor v pogledu jasnosti v odločanju upravnih oblasti do najvišjega mesta po obstoječi zakonodaji imamo prav obrtniki vedno znova pereča in nova nastajajoča vprašanja, ki gredo za tem, da se v vseh pogledih zaščiti obrtniško delo pred izrabljanjem.

Za interese posameznih perečih vprašanj imajo največkrat vodilni funkcionarji uprav obrtniških združenj mnogo potov

predno se jih pozitivno reši ali pa sploh premakne iz mrtve točke. Številne vloge, pritožbe in resolucije, ki jih je obrtništvo po vseh predpisih zakonov, uredb itd. podprto podalo in vložilo na pristojna mesta po službeni dolžnosti itd., vse pravilno kolekovano po taksnem zakonu žal niso večkrat, a mnoge izmed njih še do danes kljub več letom bile rešene, vsled česar so potrebne že tako udomačene intervencije.

Članstvo v obrtniških združenjih je prisilno po obrtnem zakonu, vsled česar je tudi delokrog združenj omejen, česar se članstvo večkrat ne zaveda, kajti so slučajni, ko članstvo od uprave zahteva celo ukrepov, ki spadajo v delokrog najvišjih oblasti in ki često zahtevajo intervencijo pa tudi asistenco eksekutivnih organov. Nikakor se posamezniki ne morejo vživeti, da nismo več v dobi čehov ali pa vsaj v dobi starega avstrijskega obrtnega reda, ko so imela združenja več vpliva pa tudi več eksekutivne moči.

Nova doba tehničnega napredka pa je tudi imela vpliv na zakonodajo, katera nam je prinesla številne instance, ki pri včasih zelo potrebnih hitrih slučajih onemogočajo rešitev v kratkem času, kakor bi bilo potreba. Prav tega pa številno obrtništvo nikakor ne more razumeti, kar je posebno očito n. pr. v pogledu zatiranja šušmarstva, razmejitve med posameznimi obrtnimi strokami, določitvi meja med trgovino in obrtjo itd. Radi takih nehitrih rešitev po posameznih akcijah pa se pavšalno največkrat očita nedelavnost upravam združenj, čeprav te store vse za koristi svojega članstva.

Obrtniki smatramo vprašanje intervencij za eno važnih vprašanj, kajti vse

delo posameznih funkcionarjev v upravah združenj je brezplačno in časa, ki se ga za neštete intervencije in urgence rešitev porabi je prav tako škoda za brezplodno delo, če se našim akcijam in zahtevam ne bo ustreglo v določenem času, kar traja včasih na več let, če se sploh odgovor dobi, pri čemer mislimo predvsem na resolucije pa tudi druga važna vprašanja. Delikatno je prav za prav razpravljanje o intervencijah, toda, kakor stranka intervencira pri obrtniku za izgotovitev naročila, tako so tudi po našem preprostem mišljenju določeni roki pri državi, banovini, samoupravah itd., v katerih rokih mora biti poedino delo v administrativnem pogledu izvršeno. Kot zahtevo za izvršitev takega dela pa smatramo predvsem takse, ki jih v obliki kolekov nalepljamo na vloge in dajemo za rešitev. Torej ne zahtevamo ničesar zastoj, temveč le proti plačilu. Če pa izvršimo stvari, kot prisilne organizacije, tedaj bi pa to moralo biti rešeno še hitreje in preje. Baš nedostatki v rešitvah pa zahtevajo intervencij s čemer se birokratizira že itak dolgozven administrativen postopek največkrat.

S tem člankom nam je namen opozoriti, da je potreba javno upravo predvsem v interesu hitrejšega, vestnejšega in točnejšega poslovanja osvoboditi birokracije postopka, ki si je za nameček dovolila tudi številne nepotrebne intervencije s katerimi uradništvo zgloblja samo na času, da se delo zavlačuje. To prav posebno občutimo obrtniki pri reševanju naših vitalnih vprašanj in teženj in nam nikakor ni mogoče dopovedati članom obrtniških zdru-

ženj, da bi bili funkcionarji v stanju prisiliti n. pr. ministre, bane ali sreske načelnike, da bi le ti v po nas odrejenem roku izvršili zahtevane stvari po iznešenih zahtevah. Skrajni čas pa je, da se v pogledu reševanj izvede druga praksa in naloži tudi za izvrševanje uradnih stvari izgotovitev v določenem času pod pretnjo kazni, kakor moramo mi obrtniki storiti velikokrat po-

godbe za kazni ali penale pri prevzemanju del za državo, banovino in samouprave. Če se bo racionalizacija javne uprave izvedla v tem smislu, bodo odpadle številne nepotrebne intervencije in izvedene rešitve, v času kot je potrebno. Nepotrebni graj na račun neprizadetih ne bo več in to si želimo obrtniki v svojo korist in ekspektivnost javne uprave.

Javna dela in obrtništvo

V kratkem se bodo oddajala večja obrtniška dela pri zgradbi novega hotela v Rogaški Slatini. Toda o kakem javnem razpisu teh del do danes še ni bilo ne duha ne sluha. Oddala se bodo dela, katerih proračunske vsote znašajo preko Din 100.000.—, in kakor izgleda niso namenjena širšemu obrtništvu, da bi se lahko potom konkurenčnih ponudb zanimalo za prevzem istih, ampak le ožjemu krogu zato povabljenih, katerim se na ta način daje nekakšna prednost, kot da samo izmed zbranih lahko eden prevzame, oziroma je zmožen, izvršiti tako delo. V naši banovini imamo na desetine takih obrtnikov, ki bi se radi potegovali za večja dela, ravno tako zmožnih in uglednih, ki istotako nosijo in plačujejo vse obveznosti javnih dajatev, ki jim jih nalagata banska in državna uprava.

Ker kr. banska uprava gotovo nima namena protežirati gotove tvrdke, naj bi zadevo uredila enkrat za vselej tako, da se bodo javna dela, ki spadajo v področje banske uprave razpisovala javno in ne samo v uradnem listu, ampak tudi v dnevnem časopisju, kajti večje proračunske vsote prenesejo gotovo tudi inseratne stroške. Razpisi naj bi bili javni za vsakovrstne oddaje del, to je za one, pri katerih mora imeti obrtnik dovoljenje od ministrstva za udeleževanje pri javnih licitacijah in za ona dela pri katerih tega dovoljenja ni potreba. S takimi razpisi bi se dalo obrtništvu možnost in elan oziroma zanimanje do večjih del, če že ne v oddaljenejših krajih, pa vsaj v svoji neposredni bližini. Dosti primerov je že bilo, ko

se je v večjem kraju, kjer je bilo dosti zmožnih obrtnikov gradila javna zgradba pri kateri pa domačini niso prišli v poštev, ker ali niso imeli dovoljenja za udeležbo na licitacijah ali pa niso bili povabljeni, ter so bila dela oddana na način kot zgoraj opisano.

Merodajni krogi naj vedo, da se na tak način ubija obrtništvo vsaka možnost za obstoj in napredek ter se mu obenem vsiljuje sumnja, da so za večja dela poklicani samo protežiranci. Zato naj se vzamejo te vrstice resno v pretres in naj se vsa obrtniška dela ne samo v danem primeru ampak tudi v bodoče za vse banovinske ustanove javno razpisujejo. Zelo hvalevredno delo bi bilo, če bi se odpravila in to čim prej vsa obrtniška dela v lastni režiji, ki jih izvršujejo sedaj že povečini vsa banovinska podjetja in ki znašajo letno deset in deset tisočake ter se na ta način legalnemu obrtništvu odvzema kruh in plačilno zmožnost javnih dajatev, katere se ravno pri obrtništvu strogo izterjuje, na drugi strani se mu ne nudi služka.

Prav sedaj, za obrtništvo tako kritičnem času, bi se morala oblastva zavedati, da je obrtništvo tisti faktor, k s svojimi dajatvami v veliki meri doprinaša domu na altar svoj obulus za vzdrževanje banovinskega in državnega aparata, ter se ga zato ne sme prezreti!

Obrtnik.

Op. ur.: Članek bi moral iziti že v zadnji številki, radi aktualnosti kar nam žal ni bilo mogoče priobčiti radi pomanjkanja prostora.

Mihelčič Ivan:

S praktičnimi tehnikami na poučnem potovanju po Italiji

(Nadaljevanje in konec).

Poleg že omenjenih industrij v Milanu so si udeleženci ogledali še ob popoldnevih četrtka in petka elektrotehnično tovarno „Compagnia Generale di Eletticità“ v Milanu. To je bivša tvornica A. E. G., ki pa je sedaj nacijonalizirana, čeprav je nemškega izvora. V tej tvornici izdelujejo najrazličnejše elektro-motorje, generatorje, transformatorje itd., ter jih dobavljajo tudi Jugoslaviji. Obdelovalni stroji in delavnice, vse je najmodernejšo opremljeno. V zadnjem času je tvornica pričela izdelovati tudi radio-aparate, kar se vrši na najmodernejši način, seveda pa tudi po tekočem traku.

Tvornica „Radio-Marelli“ je novejša ter izdeluje predvsem specijelne pripomočke, predvsem za prometne in druge tehniške pridobitve. Tako so udeleženci prisostvovali izdelavi v najmodernejšo opremljenih in stalno se izpopolnjujočih oddelkih izdelavi vžigalnih naprav, magnetov in sploh električnih oprem za prometna sredstva, aeroplane itd. Tvornica izdeluje tudi akumulatorje in v zelo velikem obsegu priznane radio aparate „Marelli“. Zanimivi so bili za udeležence predvsem preizkusi izdelkov.

Največja strojna tovarna in sploh težka industrija v železarski stroki Italije je brez dvoma strojna tovarna „Breda“. Tvornica izdeluje lokomotive, železniške vagoni, motorne vlake, težke avtomobile itd. itd. Pod vodstvom inženjerjev in vojaškega zastopnika so si udeleženci ogledali v tej ogromni tovarni proces dela od surovin z začetkom od velikih talilnih Martinovih in električnih peči ter plinskih generatorjev preko ogromne valjarne, ki oblikuje jeklene klade za osi in najrazličnejše dele posameznih prometnih sredstev. Preko velikih stružnih dvoran itd. so udeleženci prišli končno do montažnih

oddelkov in izgotovljenih izdelkov tvornice, predvsem so bili zanimivi motorni vlaki, ki jih je mnogo v prometu na italijanskih železnicah in so zelo moderno in tehnično vsestransko urejeni. Ti vlaki razvijajo brzino do 160 km in še več. Uslužbencev je zaposlenih v tej industriji nad 14.000. Kot zaključek izpopolnjenega obrata pa ima tvornica še poseben laboratorij v posebni veliki zgradbi za preizkušnjo kvalitete izdelkov oziroma proučevanja trdnosti posameznih materialij.

Z navedenim je bil ogled tvornic in zanimivosti pod vodstvom zaključen. Mesto Milano samo je center Lombardije z nad 1.000.000 prebivalcev. Izven programa ob svojem prostem času so si udeleženci ogledali še tudi stolnico iz belega marmorja, ki ima 135 koničastih stolpičev. Dalje je zanimiv po stavbenem slogu glavni kolodvor, znamenita vrata nekdanje utrdbe, gledališče „Scala“, mestna hiša „Palazzo Marino“ nasproti gledališča „Scale“, kjer je bil tudi svečan sprejem udeležencev po predsedniku mestne občine dr. Pessentiju ob zastopstvu našega generalnega konzula g. Rašića in drugih ter novinarjev. V Milanu so se udeleženci počutili kakor doma, za kar gre zahvala predsedniku mestne občine, ki je stavil s posebnim zanimanjem tej ekskurziji in udeležencem na razpolago poseben avtobus in vodnika od Mestnega tujsko-prometnega urada. Po 5-dnevnem bivanju v Milanu z umestnimi izleti v Turin in Genova so se udeleženci poslovili od Milana s prijetnimi spomini in se odpeljali v Benetke.

V soboto dne 11. septembra so se udeleženci po nočni vožnji zjutraj pripeljali v Benetke, kjer pa jih je sprejelo slabo vreme. Z ladjo so se odpeljali izpred kolodvora po velikem kanalu do trga Sv.

Marka, kjer so si ogledali znamenito cerkev, arkade in doževo palačo. Benetke so v celoti muzej v vsakem pogledu, posebno pa se opazijo obrtniška dela posameznih dob po svojem načinu umetnostnega obrta, za kar tvorijo nekatere stroke prav klasičen primer. Vsled slabega vremena so se udeleženci odpeljali iz Benetk preje, kakor je bilo na programu proti Trstu.

V znanem mestu Trst, ki je posebno nam Slovencem itak znano mesto iz naše ožje zgodovine, so si udeleženci ogledali par zanimivosti. Tako renoviran stari grad, krasno zgradbo judovske sinagoge, pravoslavno cerkev, cerkev Sv. Antona in nacijonalni muzej na Oberdankovem trgu. V Trstu, ki izgleda na zunaj popolnoma italijanski, se mnogo sliši slovenska govornica, tako, da pravzaprav ne more imeti človek občutka, kakor ne bi bil med svojimi, čeprav zunanje lice kaže drugače. Udeleženci ekskurzije praktičnih tehnikov so dejansko v Trstu svoje osemdnevno poučno potovanje zaključili, na kar so se v nedeljo zvečer dne 12. septembra t. l. pripeljali v Ljubljano z ugodnimi vtisi z željo, da bi Organizacija praktičnih tehnikov tudi v bodoče prirejala taka poučna potovanja v inozemstvo za razširitev tehničnega obzorja domačih mladih strokovnjakov.

Pripomniti je, da so udeleženci uživali na vsem svojem potovanju ugodnosti ter so italijanske oblasti storile vse za omogočitev čim prijetnejšega bivanja in ogleda vseh stvari, kar ni sicer lahko, če upoštevamo, da so vse tvornice pod vojaško kontrolo in da je bilo treba dobiti za ogled dovoljenje od vojnega ministrstva iz Rima.

Organizacija praktičnih tehnikov je s tem zaključila V. poučno ekskurzijo v inozemstvo zelo uspešno, kar da novega optimizma vodstvu s pripravami za VI. poučno ekskurzijo v inozemstvo, ki se bo vršila predvidoma leta 1938. v Bolgarijo, če bodo merodajni podprli stremljenje v tem pogledu tako, kakor so storili doslej.

Iz uprave. Naprošamo cenjene naročnike, posebno pa člane uprav Združenj naj blagovolijo poslati kratka poročila za objavo o občnih zbiorih. Obenem se priporočamo za dostavo člankov.

Vzorčni sejem v Lipskem se vrši od 6. do 11. marca 1938.

Velika tehnična in gradbena razstava v Lipskem pa od 6. do 14. marca 1938. (Glej današnji oglas!)

Vprašanje Okrožnih obrtniških odborov še vedno na dnevnem redu

Prav zadnje čase prejemajo uprave Združenj, ki niso v celoti poravnale obveznosti, kakor so jih svoječasno predpisali prosluli Okrožni odbori obrtniških združenj, eksekutivne opomine. Vsem nam so živo v spominu te ustanove od katerih obrtništvo ni imelo ničesar, razen mnogo nepotrebnega dela in izdatkov. Lansko leto so bile te ustanove s kvalificirano večino skoro povsod pri nas ukinjene, toda deficit oziroma primanjkljaj pa se izterjuje sedaj od članov eksekutivnim potom.

Vsi vemo, da je te ustanove priklicala v življenje Zbornica za TOI brez privolitve združenj, vsled česar je tudi pravilno, da jih ta likvidira, tudi v finančnem pogledu. Mnoga združenja so sicer iz enostavnega razloga radi miru plačala v zadnjem času zahtevane zneske, večina združenj pa tega ni storila vsled slabega materialnega stanja predvsem ona s številnim članstvom. Poudarjamo, da je dolžnost sedanje uprave Obrtnega odseka ZTOI ukiniti Okrožne odbore ne da bi obrtništvo plačevalo ta eksperiment še posebej, ko itak plača visoke prispevke Zbornici. Vseeno je, katera uprava Zbornice je to storila, dejstvo je le, da izvira ta nesrečni eksperiment od sedanje skupne Zbornice, člani sedanje uprave pa so razumljivo prevzeli od bivše vse pravice in dolžnosti, vsled česar je njihova dolžnost zadevo urediti na način, da bo obrtništvo zadovoljno, sicer bo obrtništvo primorano zahtevati zaščite na najvišjem upravnem mestu, da se to vprašanje končno razčisti in tudi razsodi, kdo je dolžan in kdo ni dolžan plačati nepotrebnih stroškov za vrto-glavi eksperiment O. O.

Gre za načelno rešitev tega vprašanja, da se ne bo zopet jutri kdo pojavil v Zbornici in zamislil ponovno kak eksperiment na kožo in stroške obrtništva. Priporočamo ZTOI naj ne žene stvari do vrhunca, temveč pokrije stroške iz svojega proračuna o čemer je bilo že govora in storjenih sklepov. Čeprav so za člana Združenja prispevki bili majhni, vendar pa se vsak brani plačati, kar najbolj vedo člani uprav Združenj. Ker je vprašanje O. O. še vedno nerešeno, zahtevamo dokončno izvedbo likvidacije brez nepotrebnih intervencij — stroške poizkusa pa naj plača Zbornica za TOI, ki si je to dovolila.

Občni zbor Združenja elektrotehničnih obrti v Ljubljani, se je vršil v nedeljo dne 30. januarja ob številni udeležbi članstva. Iz poročil funkcionarjev se razvdi uspešno delo tega banovinskega združenja, ki je za interese elektrotehniške stroke in elektrifikacije izvršilo v preteklem letu ogromno delo. Izvoljena je bila po danih poročilih in absolutoriju nova uprava na čelu z dosedanjim predsednikom g. F. Perčinličem, v ostalem pa stari funkcionarji z malimi spremembami. Omenimo naj, da navedeno združenje že 7 let uspešno izdaja edino strokovno revijo „Elektrotehniški Vestnik“ te stroke v državi. Kljub podražitvi tiskarskih izdelkov posebno pa papirja bo v tekočem letu „Elektrotehniški vestnik“ povečan v obsegu za nadaljnjih 8 strani iz 16 na 24 brez doplačila za naročnike. Vsled česar priporočamo nabavo tega strokovnega glasila. Pri posebnih predlogih je bilo sklenjeno zahtevati energično pobijanje in kritje šušmarstva pri čemer se zahteva odvzem koncesije nezavednim mojstrom v smislu zakona brez odlašanja, če so trikrat kaznovani radi kritja šušmarstva. Občni zbor je tudi sklenil izdati za leto 1939. Elektrotehnični koledarček, kot prvi strokovni in popolni Slovenski elektrotehnični koledar s popolno vsebino in potrebnimi tabelami, ki jih rabi vsak v elektrotehnični in kovinskih strokah zaposlen strokovnjak. Že sedaj opozarjamo na to pridobitev in naročilo, ker bo cena kljub

Priljubljena prireditelj DJO

OBRTNIŠKI PLES

Planinsko rajanje se vrši tudi letos v soboto, dne 5. februarja

V „KAZINI“ - LJUBLJANA

v korist socijalnih namenov Doma na Govejku - Gontah

Opozarjamo na to prireditelj in pravočasno nabavo vstopnic

velikim stroškom, fini izdelavi, tabelam in klišejem nizka. Pri raznoterostih je predstavnik elektrotehniškega in elektroinstalaterskega odseka v imenu vseh samostojnih obrtnikov elektrotehniške stroke z apelom naprosil predstavnike elektra-ren naj opuste elektrotehnična in elektroinstalaterska dela, elektrarne; katerih dolžnost naj bo, kot je uveljavljena že v modernejših državah propagirati in prodajati tok, mojstrom elektrotehnične stroke pa naj se prepusti izvajanje vseh električnih in elektroinstalaterskih del. Nato je bil uspešno izvedeni občni zbor zaključen.

Naši praktični tehniki v jubilejnim letu obrtnega šolstva. Dne 16. januarja se je vršil redni občni zbor Organizacije Praktičnih tehnikov v Ljubljani ob veliki udeležbi članstva in absolventov mojstrskih delovodskih šol. S svojo navzočnostjo so delu praktičnih tehnikov oz. polaganju računov uprave prisostvovali številni predstavniki, tako zastopnik bana Dravske banovine, zastopnik Mestnega župana v Ljubljani, zastopnik Komiteja tehnične dela in Tehniške srednje šole, zastopnik diplomiranih tehnikov, dalje zastopnik Zveze društev privatnih nameščencev, zastopnik Združenj elektrotehniške, tesarske in zidarske obrti in pa zastopnik Zbornice za TOI v Ljubljani. Iz poročil funkcionarjev je razvidno pozitivno delo OPT za pravice absolventov delovodskih šol ter napori uprave za izboljšanje njih položaja in uveljavljenje na vseh mestih, kakor to praktičnim tehnikom pripada. Po poročilih funkcionarjev so sledili pozdravi zastopnikov, ki so vsi podčrtali pozitivno delo te organizacije in bodrili naš mladi tehnični naraščaj k še vztrajnejšemu delu in tudi izobraževanju po dovršenih študijah delovodskih šol. Izvoljena je bila nova uprava z malimi spremembami, na kar je bil sprejet proračun. Pri raznoterostih oz. predlogih je bilo sklenjeno izvesti OPT prvi kongres absolventov delovodskih šol,

ki se bo vršil meseca junija ob proslavi 50 letnice Slovenskega obrtnega šolstva v Ljubljani. V svrhu gospodarske osamosvojitve praktičnih tehnikov je bilo sklenjeno izvesti s pomočjo OPT ustanovitev Kreditne zadruge praktičnih tehnikov po predlogu posebne konference članstva OPT. Podrobnosti za to ustanovo so absolventom na razpolago pri upravnem odboru OPT, ki je poverjen, da moralno in materialno podpre ustanovitev zadruge. Sigurno je omenjeni sklep važen za vse absolvente delovodskih šol, posebno še, ker je ta misel takoj zajela široki krog članstva in jo bo Organizacija po dosedanjem delu sodeč tudi v najbližjem času pozitivno izvedla. Zanimiv sklep je bil tudi storjen v zadevi zneska presežka proračunskega leta 1937., da se presežek v znesku nekaj nad 500 din vloži posebej v hranilnico in služi, kot osnova gradbenega fonda, ki se bo dotiral iz vseh presežkov in prihrankov ter daril, s čemer žele praktični tehniki v dolglednem času sami s pomočjo v poštevh prihajajočih ustanov in oblasti zgraditi sebi potreben dom v Ljubljani, kar jim bo, kot strokovnjakom številnih gradbenih strok in številnim samostojnim obrtnikom prav lahko ob malo po-žrtvovalnosti lahko izvesti.

Naši praktični tehniki se pripravljajo, da bodo na kongresu prvič tudi z ostalimi absolventi delovodskih šol v državi javnosti pojasnili svoje stališče, da jih spozna in tudi povedali svoje težnje. Ker so danes številni mojstri raznih strok v naši obrti, jih opozarjamo na kongres, kakor tudi na organizacijo praktičnih tehnikov kot tako.

Kongres čevljarjev v Celju se je vršil v nedeljo dne 16. januarja ob prisotnosti preko 100 delegatov združenj te stroke iz Dravske banovine pa tudi drugih krajev. Kongresu je predsedoval g. Krajcar iz Maribora in podal obširni referat. Ob zaključku so bili soglasno sprejeti stavljeni predlogi v zaščito čevljarjske stroke.

DAVKI.

Z odlokom ministra financ je podaljšani rok vlaganja prijav za pridobitino do 15. februarja 1938. Opozarjamo na to podaljšanje obrtništvo, ki je dolžno podajati prijave, da v izogib kazni vložijo do tega roka prijave v kolikor posamezniki še niso storili.

DOBAVE.

Pri upravi policije v Ljubljani se vrši dne 26. februarja javna ustna licitacija za nabavo uniform za drž. polic. stražo v Ljubljani in na Jesenicah.

Posečajte Dom jugoslovanskih obrtnikov na Govejku!

Poravnajte naročnino za „Obrtnika“

ker koristiti se in ne plačati neznatne vsote din 30- letno, ni častno.

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije a. d.

Podružnica Ljubljana

Gajeva ulica 6.

Centrala Beograd

Delniška glavica Din 75,000.000

Udeležba države Din 30,000.000

Glavna podružnica

ZAGREB

Podružnica Sarajevo

Podeljuje obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoči račun, posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev, delnic Narodne banke in Priviligirane Agrarne banke.

Sprejema na obrestovanje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitve. Upravlja imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij. Izvršuje vse ostale bančne posle

Brzojavni naslov: „Zanatska“ Ljubljana

Telefon št. 20-30

Račun Poštne h. an. št. 14003

MIZARJI

Za avtomatske biljarde vse potrebščine avtomate, kroglice, kije, gume, sukno, obročke dobite pri

ERLICH JOSIPU, Sombor

Dunavska banovina — proizvod bilj. pribora.

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1938

začetek:

6. marca

60% popusta na nemških železnicah, znatni popusti v drugih državah.

Vsa pojasnila dajejo:

Zvanični biro lajpciškog sajma
Beograd, Knez Mihajlova 33/1.

in častni zastopniki:

Ing. G. TÖNNIES, Ljubljana
Tvrševa 33. — Telefon 27-62 in

JOS. BEZJAK, Maribor, Gospo-
ska ulica 25. — Telefon 20-97.

Javno vprašanje Zbornici za TOI v Ljubljani

Iz vrst mojstrov soboslikarske, črkoslikarske, plesarske in ličarske stroke v Ljubljani smo prejeli pobudo naj javno vprašamo Zbornico za TOI oz. njen obrtni odsek, kako je mogoče, da more polagati kandidat te stroke mojstrski izpit na teritoriju druge izpitne komisije, čeprav je po zakonu prebil zadnjih 6 mesecev na teritoriju tozadevne izpitne komisije v Ljubljani.

Ker je to v interesu mojstrskih izpitov, da se enkrat za vselej razčisti po zakonu nemogoča praksa, vprašamo, kako je mogoče, da je pred kratkim položil mojstrski izpit neki kandidat iz okolice Ljubljane pred izpitno komisijo v Novem mestu, čeprav ni kandidat s področja tamošnje izpitne komisije. Izpit se je izvršil pod predsedstvom predsednika izpitne komisije dr. J. Koceta, narodnega poslanca ob prisednikih, članih kolektivnega združenja v Novem mestu. Pripominjamo, da obstoja v Ljubljani strokovno združenje navedenih strok, ki je za stroko gotovo važnejše radi usposobljenosti pri mojstrskih izpitih, kakor kolektivno združenje. Kljub temu pa se je dovolilo kandidatu, ki je trajno živel v Ljubljani oziroma v najbližnji okolici ljubljanski polagati izpit v Novem mestu. Zahtevamo javnega pojasnila in razloge, ki so pripustili odnosnega kandidata k izpitu, pri čemer še dvomimo v zadostno dobo za pozitivne, ker je znano, da je imenovani dalje časa pred vložitvijo izpita šušmaril in ni bil prijavljen kot pomočnik pri pristojnem združenju v Ljubljani.

Od zbornice postavljeni in potrjeni člani navedenih strok za mojstrsko izpitno komisijo v Ljubljani se čutijo v dodeljenem položaju zastavljene, ker so se vršili izpiti že preje in po navedenem slučaju v Ljubljani, ni bil pa kandidat tozadevno pred tukajšnjo komisijo, naj si bo pripuščen k izpitu ali pa da bi za izpit kakorkoli zaprosil.

V zvezi s tem vprašamo tudi kako je bilo mogoče briskirati postavljene člane za slikarsko stroko mojstrskih izpitov v Ljubljani pred kratkim, ko so kot prisedniki fungirali kratkoma člani oz. mojstri slikarske stroke katerih ni izvolilo združenje niti potrdila Zbornica.

V interesu pravilne prakse zahtevamo tozadevno razčiščenja, sicer so brezpredmetna vsa imenovanja, sklepi, uredbe, zakoni, odloki itd.

Stanje zavarovanih nameščencev in delavcev v Jugoslaviji v mesecu septembru 1937.

V mesecu septembru 1937. je bilo zavarovanih v vsej državi pri raznih krajevnih organih Osrednjega urada za zavarovanje delavcev in nameščencev 716.674 (od tega odpade na moške 539.796 ter na ženske 176.878). To število prikazuje porast napram številu članov v mesecu avgustu 1937. za 4.377 članov in porast napram številu članov v istem mesecu 1936. leta za 65.025 (55.986 moških in 9.039 žensk) več zaposlenih delavcev ali za 9,98% (pri moških znaša ta porast 1,57%, pri ženskah 5,39%).

Po industrijskih skupinah izkazuje napram istemu mesecu lanskega leta največji porast delavstvo zaposleno pri gradnjah nad zemljo za 10.416 delavcev več, potem ono delavstvo zaposleno pri gradnji železnic, cest in vodogradenj za 10.341 delavcev več, ter ono zaposleno pri gozdno-žagarski industriji za 7.727 delavcev več. V odstotkih izkazuje največji porast napram lanskem letu delavstvo zaposleno pri gradnji železnic, cest in vodogradenj za 30,80% ter pri gradnji nad zemljo za 28,32 delavcev več.

Ostale industrijske in gospodarske skupine prikazujejo sledeči porast:

	absolutni porast	v %
tekstilna industrija	7.093	12,97
kovinska in strojna industrija	4.911	11,57
industrija kamna in zemlje	4.024	13,15
splošni posli	3.619	11,94
oblačilna industrija	3.055	10,24
lesna in rezbarska industrija	2.462	12,78
gradnja prevoznih sredstev	1.422	20,—
industrija kože in gume	1.247	25,51
privatni obrati	1.217	14,36
industrija papirja	910	20,22
rudarstvo	307	25,29

Razno

Poziv na udeležbo na mednarodnih sejmih v inozemstvu. Kakor prejšnja leta, se bo tudi letos udeležila naša država s skupnimi razstavami vzorcev važnejših mednarodnih velesejmov, in to: v Lipskem od 6. do 14. marca t. l., v Milanu od 12. do 27. aprila t. l., v Plovidvu od 25. aprila do 8. maja t. l. in v Budimpešti od 29. aprila do 9. maja 1938. Razstavljalci dobijo za razstavo vzorcev brezplačen prostor na razpolago in poleg tega grede stroški za prevoz vzorcev od Beograda do razstavnege mesta in nazaj na breme Trgovinskega muzeja ministrstva trgovine in industrije v Beogradu. Razstavljalci nosijo torej samo stroške za prevoz predmetov od svojega bivališča do Beograda in nazaj. Kdor želi razstaviti vzorce svojih izdelkov na gorinavedenih velesejmih, naj se neposredno obrne, in to čimprej na: Trgovinski Muzej, Beograd, Miloša Velikog 29.

Anketa o delovnem času se je vršila v dneh 18. in 19. januarja 1938. v Sarajevu ob prisotnosti številnih delegatov gospodarskih in delodajalskih Zbornic pod predsedstvom ministra socialne politike in narodnega zdravja.

Minister za gradnje zahteva ukinjenje trošarine na cement, ki se uporablja za ceste. Poseben predlog je podal minister za gradnje ministru financ, naj ukine trošarino na cement, ki se uporablja za državne, banovinske in občinske ceste. Ta trošarina znaša din 150.— na tonu.

Mednarodna obrtniška razstava v Berlinu se bo vršila v času od 28. maja do 26. junija 1938. Po programu bo razstava obsegala tri skupine: Kulturno-zgodovinsko, razstavo obrtniških izdelkov in delo na licu mesta ter modno revijo. Industrija pa bo razstavila najnovejše industrijske izdelke ter stroje kot pripomočke pri racionalizaciji in mehanizaciji obrtniških obratov. Ob času razstave bo prirejena serija strokovnih kongresov za poedine obrtne panoge, kakor tudi tekmovanje med poedinimi obrtniki. Poedini kongresi bodo izpopolnjeni s strokovnimi predavanji, filmi in ekskurzijami po Nemčiji. Celokupna razstava bo v 9 paviljonih s 60.000 m² prostora in 100.000 m² nepokritega prostora. Za udeležbo na tej razstavi so za inozemske obrtnike zelo ugodni pogoji.

Konferenca obrtniških zbornic se je vršila 22. decembra 1937. v Beogradu v prostorih Obrtniške zbornice. Na konferenci so bila razpravljana vprašanja o vprašanju reguliranja delovnega časa, o udeležbi našega obrtništva na mednarodnih razstavah v Berlinu in Parizu ter določitev dnevnega reda in datuma prihodnje konference obrtniških zbornic.

Po daljšem razpravljanju se je sklenilo k reguliranju uredbe o odpiranju in zapiranju obratov ter delavnem času pomožnega osebja v neindustrijskih obratih zavzeti v anketi, ki se vrši tekom meseca januarja stališče, kot so ga za-

vzele gospodarske organizacije topogledno meseca novembra v Zagrebu. Prihodnja konferenca bo v Sarajevu ter bo tudi na tej razpravljano prednje vprašanje ter izdela referat. Uvodoma pa bo dokazano, da izboljšanja v gospodarstvu najmanj občutijo obrtniki.

O vprašanju udeležbe našega obrtništva na razstavah v Berlinu in Parizu se je formiral širši odbor radi organizacije in izvedbe v katerem so predstavniki vseh obrtniških zbornic, ožji odbor pa sestavljajo tajniki beograjske, zagrebške in ljubljanske zbornice. Po prednjih važnih vprašanjih se je konferenca bavila še z manjšimi vprašanji ter so po sklepu konference delegati vseh zbornic skupno posetili ministra trgovine in industrije ter ministra socialne politike in narodnega zdravja.

Pred izvedbo socialnega zavarovanja obrtništva in izdajo uredbe o reguliranju obrtniških dolgov. Ob priliki konference obrtniških zbornic zadnje dni meseca decembra l. 1937. so po zaključku delegati obiskali tudi ministra socialne politike in narodnega zdravja g. Dragišo Cvetkovića. G. minister je sporočil predstavnikom obrtniških zbornic, da namerava kraljevska vlada v najkrajšem času izdati uredbo o zavarovanju obrtništva, kakor tudi uredbo o reguliranju obrtniških dolgov. Predstavniki obrtniških zbornic so se g. ministru zahvalili za navedeno vest s prošnjo, da naj bi se oba prednja vprašanja, ki že več let tvorita glavne zahteve obrtništva vse države čim preje in čim povoljneje rešila.

URADNI ODLOKI IN SPOROČILA

Navodila o reguliranju sorazmerja števila učencev pod II. br. 41.321/u od 2. novembra 1937. je ministrstvo trgovine in industrije izdalo naslednje: „To ministrstvo je opazilo, da poedine banske uprave na osnovi § 1 uredbe o reguliranju sorazmerja števila učencev proti pomočnikom v trgovskih in obrtniških obratih in delavnicah v katerih se izvršujejo obrtniška dela II. br. 46.263/u 36 od 30. aprila 1936. izdajajo dovolila za držanje učencev preko dovoljenega maksimalnega števila v poedinih podjetjih. Ker takšen postopek ne odgovarja duhu, niti tekstu odredbe, radi pravilne in enake uporabe iste na osnovi § 460. O. z. predpisujem sledeče:

Navodilo: uvodno citirana odredba v § 1. odstavek 4. pravi, da mora ban v posameznih izrednih slučajih, kadar to zahtevajo izredne okoliščine ali tehnika dela neke stroke tudi odobriti povečanje števila učencev za dotično stroko preko dovoljenega maksimalnega števila učencev. Iz tega povsem jasno izhaja, da se more tako dovolilo izdati samo za celo stroko t. j. za vsa njena podjetja na področju poedine banovine, toda ne za poedino obratovnico. Pod stroko v smislu te odredbe se ima razumeti tako trgovska stroka, kakor poedine obrti in poedine panoge industrijske delavnosti.

Važna odločba za elektrotehniško in elektroinstalatersko obrt.

Kraljevska banska uprava Drinske banovine je pod VIII. št. 10341/37. z dne 11. septembra 1937. izdala sledečo

odločbo:

Združenje trgovcev za mesto Sarajevo in srez sarajevski se je obrnilo na Kraljevsko bansko upravo Drinske banovine s prošnjo, da ta načelno odloči, da elektrotehniške in elektroinstalaterske obrti ne smejo prodajati lestencev, svetil, žarnic in sličnega blaga, katerega same ne izdelujejo, ker bi taka prodaja spadala pod posel trgovske obrti s tem blagom.

Po postopku po prednji prošnji na osnovi § 136. odstavek 2. Obrtnega zakona in po zaslišanju Trgovske-industrijske zbornice in Obrtne zbornice v Sarajevu se odloča sledeče:

Elektrotehniške in elektroinstalaterske obrti imajo pravico imeti potrebno blago za delo v stroki ali samo v količini, v kolikor jim je potrebno za izvedbo del, katere prevzemajo. Lestenci, svetila, žarnice in slično so potreben material elektrotehniškim in elektroinstalaterskim obrtom za izvedbo del ter morejo te obrti ta material imeti. To blago ne morejo drugemu prodajati, če ni zvezano z izvajanjem njihovih del, razen, če ne gre za mali obseg, kateri je za delo teh obratovnic postranskega pomena.

Tiskali J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani, Odgovoren L. Mikuš.

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam